

I.Çukurova'da Sanayileşme ve Çevre Sempozyumu

30 Kasım - 01 Aralık 2007 - Adana

DÜZENLEME KURULU

Ali Ekber ÇAKAR	Merkez	
Selçuk GÖNDERMEZ	Adana	Şube
Serol AYSAN	Adana	Şube
Recep NARİNOĞLU	Adana	Şube
İmdat ÇETİNER	Adana	Şube
Özlem KUTBAY	Adana	Şube
M. Mehtap OĞUZ	Bursa	Şube
Süleyman ARSLAN	Denizli	Şube
A. Erdal ARSLAN	Edirne	Şube
Ali PERİ	Gaziantep	Şube
Dinçer METE	İstanbul	Şube
Alaattin ONAT	Kayseri	Şube
Erdal BAŞTAN	Konya	Şube
Feyyaz GÖK	Mersin	Şube
Tahsin ALTIOK	Mersin	Şube

YÜRÜTME KURULU

Prof. Dr. Yusuf ZEREN	Prof. Dr. Erhan YILDIRIM
Prof. Dr. Alaattin SABANCI	Prof. Dr. Haydar ŞENGÜL
Ödül ÖZDAMAR	Serdar TABAKOĞLU
H. Mehtap BULUKLU	Kuddis BÜYÜKAKILLI
Selçuk GÖNDERMEZ	Ali ÖZDEMİR
Serol AYSAN	Hüseyin ATICI
Soner B. YILDIRIM	Devrim ALKAN
Özlem KUTBAY	

ETKİNLİK SEKRETERİ

Özgür ÇELEBİ

Yazışma Adresi

Güzelyalı Mh. Adnan Kahveci Blv. No : 37/A 01170
Seyhan-ADANA
Tel : (0 322) 444 8 666 232 64 20 • Faks : (0 322) 232 64 19
e-posta : adana@mmo.org.tr
<http://cscs.mmo.org.tr>

AMAÇ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, insanı ve doğal kaynaklarımızı gözeterek sanayi ve tarımsal potansiyellerimizin rasyonel değerlendirilmesi için yıllardır çaba göstermekte, üstüne düşen görevi yerine getirebilmek adına birikim ve deneyimlerini geliştirmekte ve görüşlerini kamuoyu ile paylaşmaya çalışmaktadır.

Kongreler başta olmak üzere, düzenlenen çeşitli etkinliklerde ele alınan konuların kamu ve toplum çıkarları temelinde ele alınması belirgin bir yöntem olarak benimsenmiştir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak düzenlediğimiz önceki sanayi kongrelerinde gözetilen amaçlardan biri de; bölgesel dinamiklerin ülke düzeyinde koordine edilmesini sağlayabilmek, böylece buldukları il ve bölgelerde sanayi, tarım, doğal kaynaklar, ulaşım, enerji, çevre gibi konulardaki potansiyellerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalarda şubelerimizin etkin olabilmelerinin önünü açmak olmuştur.

Çukurova, dünü ve bugünü ile oldukça farklılık göstermektedir. Israrla yürütülen yanlış politikalar, dünya ekonomisindeki gelişmelerin ülkemize ve bölgeye yansımalarını önceden belirleyemeyen öngörüsüzlük gibi etkenler sonucunda, sanayi ve tarım sektöründe yaşanan gerileme devam etmekte; çevre faktörü ise, böylesi bir ortamda neredeyse “ayakbağı” olarak görülmektedir.

Oysa Çukurova Bölgesi, dünya çapında çağdaş ve ileri teknolojik girdileri rahatlıkla değerlendirebilecek bir potansiyele bugün dahi sahip olduğu gibi, sanayi alanındaki geçmiş birikimleri, geleceğe yönelik beklentileri, coğrafi konumu birlikte değerlendirildiğinde yalnız ülkemizde değil, dünyada da dikkate değer bir bölgedir. Ayrıca, yakın zamanda yapılan ve devam edeceğe benzeyen yatırımlar sonucunda, Çukurova önemli bir yere sahip olacaktır.

İşte bütün bu gelişmeler, resmi yetkililer ve iş çevreleri tarafından “günübirlik” denilebilecek şekilde ve ne yazık ki, sadece “kâr” ve özel girişimcilik boyutu ile ele alınmaktadır.

Bizim amacımız ise; Çukurova'da sanayileşmeyi, tarımı ve bu faaliyetlerin çevresel boyutunu bütünlük içinde değerlendirebilmek; bölgemizin bugününü ve yakın geleceğini kamusal çıkarlar ve toplumsal amaçlar açısından ele almaktır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak, açıklamaya çalıştığımız bu nedenler itibarıyla, konuyu ülke çapında yapılacak bir sempozyum düzeyine taşıma kararını vermiş bulunmaktayız.

30 Kasım–1 Aralık 2007 tarihlerinde ilkinin düzenleyeceğimiz “I. ÇUKUROVA'DA SANAYİLEŞME VE ÇEVRE SEMPOZYUMU” hazırlık çalışmaları sırasında katkıda bulunan, görüş bildiren, emek ve zaman veren, önümüzdeki zorlu süreçte de aynı özveriye göstereceklerinden emin olduğumuz bütün kişi ve kurumlara teşekkür etmeyi borç biliyoruz.

BİLDİRİ KONULARI

- Çukurova'da Sanayileşmenin Dünü Bugünü
- Tarıma Dayalı Sanayi ve Çevre Önlemleri
- Çukurova' da Sanayinin Geleceği

PROGRAM

30 KASIM 2007 CUMA – I. GÜN

AÇIŞ KONUŞMALARI

Selçuk GÖNDERMEZ (MMO Adana Şube Başkanı)
Emin KORAMAZ (MMO Yönetim Kurulu Başkanı)
İlhan ATIŞ (Adana Valisi)
Aytaç DURAK (Adana Büyükşehir Belediye Başkanı)
Tacidar SEYHAN (Adana Milletvekili)
Prof. Dr. Alper AKINOĞLU (Çukurova Üniversitesi Rektörü)

AÇILIŞ PANELİ : Çukurova’da Sanayileşmenin Mevcut Durumu ve Geleceği

Panel Yöneticisi: Selçuk Gondermez (MMO Adana Şube Başkanı)

Panelistler:

Ali Ekber ÇAKAR (MMO Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi)
Naci SERTER (Adana Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü)
Ümit ÖZGÜMÜŞ (Adana Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı)
Abdullah AYSU (Çiftçi Sendikaları Konfederasyonu)
Prof. Dr. Erhan YILDIRIM (Çukurova Üniversitesi İ.İ.B.F.)

I. OTURUM: Çukurova’da Sanayileşmenin Dünü Bugünü

Oturum Başkanı: Hüseyin ATICI (MMO Adana Şube Yönetim Kurulu Üyesi)

Adana’nın Sanayi Tarihine Kısa Bir Bakış

Prof. Dr. Mahir FİSUNOĞLU (Çukurova Üniversitesi)

Sanayileşme Stratejileri ve Türkiye’de Sanayi Politikası

Prof. Dr. Erhan YILDIRIM (Çukurova Üniversitesi)

Adana İmalat Sanayi Yapısı Üzerine Bir Araştırma

Prof. Dr. Haydar ŞENGÜL (Çukurova Üniversitesi)

II. OTURUM : Tarıma Dayalı Üretimler (Tekstil, Biyokütle ve Diğerleri)

Oturum Başkanı: Serol AYSAN (MMO Adana Şube Yön. Kur. Sekreteri)

Çukobirlik’te Biyokütle Enerjisi Kullanımının Tekno-Ekonomik Değerlendirilmesi

Prof. Dr. Ali BAŞÇETİNÇELİK, Doç. Dr. Hasan Hüseyin ÖZTÜRK, Arş. Gör. Cengiz KARACA
(Çukurova Üniversitesi)

Dünyada ve Ülkemizde Tekstil - Hazır Giyim Sektörü ve Adana Özeli

Prof. Dr. Osman BABAARSLAN, Arş. Gör. Deniz VURUŞKAN, Arş. Gör. Onur BALCI
(Çukurova Üniversitesi)

Tarımsal İlaçlar Kullanımının Gıda Güvenliği Açısından Önemi ve Gıda San.Etkileri

R. Petek ATAMAN (TMMOB Gıda Müh. Odası Başkanı)

III. OTURUM : Tarımsal Girdi Teknolojileri (Makina, Gübre, İlaç ve Diğerleri)

Oturum Başkanı: Ali PERİ (MMO Gaziantep Şube Yönetim Kurulu Başkanı)

Tarımsal Mücadelede Kullanılan Pestisitler ve Çevresel Etkileri

Prof. Dr. Mehmet BİÇİCİ, Prof. Dr. İ. Halil ELEKÇİOĞLU, Doç. Dr. Ekrem ATAKAN
(Çukurova Üniversitesi)

Tarımsal Üretimde Gübre Kullanım Potansiyeli ve Çevresel Etkileri

Prof. Dr. Hayriye İBRİKÇİ, Prof. Dr. Zülküf KAYA, Doç. Dr. Bülent TORUN
(Çukurova Üniversitesi)

Küresel Rekabet Ortamında Tarım Makinaları Üretimi ve Sorunları

Prof. Dr. Emin GÜZEL, Prof. Dr. Alaettin SABANCI, Prof. Dr. Ali BAYAT,
Yrd. Doç. Dr. Sait M. SAY
(Çukurova Üniversitesi)

01 ARALIK 2007 CUMARTESİ – II. GÜN

IV. OTURUM : Üniversite Sanayi İşbirliği / Org. San. Bölgeleri

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Haydar ŞENGÜL (Sempozyum Yürütme Kurulu Üyesi)

Organize Sanayi Bölgelerinin Ekonomiye ve Çevreye Katkıları

Vedat KAHYALAR (Adana Hacı Sabancı Org. San. Böl. Müdürü)

Üniversite Sanayi İşbirliği İçin Arayüz Kurumlarının Önemi

Prof. Dr. A. Hamit SERBEST (Çukurova Üniversitesi)

Girişimci Üniversite ve Yerel Sorunlar

Prof. Dr. Kadri YAMAÇ (Gazi Üniversitesi Rektörü)

V. OTURUM: Çukurova'da Sanayinin Geleceği-Tarımsal Girdi Teknolojileri ve Tarıma Dayalı Üretimler

Oturum Başkanı: A. Erdal ARSLAN (Sempozyum Düzenleme Kurulu Üyesi)

Mersin İlinde Tarım ve Sanayinin Mevcut Durumu Rekabet Üstünlüğü Sağlamaya Yönelik İnovasyon Stratejisi Planlama Çalışmaları

Prof. Dr. Yusuf ZEREN (Mersin Üniversitesi)

Çukurova Bölgesinde Gıda Sanayi Sektörü Sorunları Çözüm Önerileri

Yrd. Doç. Dr. M. Sertaç ÖZER (Çukurova Üniversitesi)

Kooperatif İşletmeciliği ve Tarımsal Sanayiler

Öğr. Gör. Kuddis BÜYÜKAKILLI (Mersin Üniversitesi)

VI. OTURUM : Çukurova'da İmalat Sanayi ve Çevre İlişkisi

Oturum Başkanı: Ali ÖZDEMİR (MMO Adana Şube Yönetim Kurulu Başkan Vekili)

Mersin Bölgesi Makina İmalat Sanayide Kapasite Kullanım Oranı Üzerine Bir Araştırma
Yrd. Doç. Dr. Aysun SAĞBAŞ, Yrd. Doç. Dr. Funda KAHRAMAN, Doç. Dr. M. Kemal KÜLEKÇİ
(Mersin Üniversitesi)

Türkiye Genelinde Makina İmalat Sanayi ve Bölgedeki Alt Sektörlerin İncelenmesi
Yavuz BAYÜLKEN (Makina Yük. Mühendisi)

Çukurova Bölgesinin Lojistik Açından Önemi ve Geleceği
Doç. Dr. Ayşe ŞAHİN (Mersin Üniversitesi)

VII. OTURUM : Çukurova'da Sanayinin Sektörel Analizi ve Çevre İlişkisi

Oturum Başkanı: Recep NARİNOĞLU (MMO Adana Şube Yönetim Kurulu Saymanı)

İstihdam, Sanayi ve Çevre Çıkmazı, Doğu Akdeniz ve Mersin Özeli Sonuçlar
Cenk ÇİMENÖĞLU (Mersin Org. San. Böl. Müdürü)

Çukurova'da Çimento Sektörü
Serdar DOĞAN (ÇİMSA)

Cam Sektörünün Yapısal Özellikleri
Serdar ERKAN (MMO Mersin Şube Yönetim Kurulu Başkanı)

VIII. OTURUM : Çukurova'da Enerji Projeleri

Oturum Başkanı: Oğuz TÜRKYILMAZ (MMO Enerji Çalışma Grubu Başkanı)

Petrol Boru Hatlarının Çukurova'ya Katkıları ve Çevresel Etkileri
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ERKUL, Arş. Gör. Yeliz Aktaş POLAT
(İnönü Üniversitesi)

Ceyhan Enerji Terminali, Boru Hatları Projeleri
Nilgün AÇIKALIN (Enerji Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müd. Yrd.)

Enerji Senaryoları ve Ceyhan
Barış ŞANLI (Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Kom. Üyesi)

Türkiye'de Rafineri Sektörü
Prof. Dr. Fevzi GÜMRAH (ODTÜ)
Hülya PEKER (ODTÜ)

Çukurova'da Enerji Sektörü
H. Caner ÖZDEMİR (MMO Enerji Komisyonu Üyesi)

Genel Değerlendirme : Ali Ekber ÇAKAR (MMO Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi)

SONUÇ BİLDİRGESİ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına MMO Adana Şube yürütücülüğünde düzenlenen I. Çukurova'da Sanayileşme ve Çevre Sempozyumu, 30 Kasım - 1 Aralık 2007 tarihlerinde Çukurova Üniversitesi Mithat Özsan Amfisi'nde gerçekleştirilmiştir. Açılış konuşmalarının ardından "Çukurova Bayramlığını Giyerken" fotoğraf sergisi yapılmış ve "Çukurova'da Sanayileşmenin Mevcut Durumu ve Geleceği" konulu bir panel düzenlenmiştir. 8 ayrı oturumda ise "Çukurova'da Sanayileşmenin Dünü Bugünü", "Tarıma Dayalı Üretimler", "Tarımsal Girdi Teknolojileri", "Metal Ana Sanayi", "Üniversite Sanayi İşbirliği/ Organize Sanayi Bölgeleri", "Çukurova'da Sanayinin Geleceği-Tarımsal Girdi Teknolojileri ve Tarıma Dayalı Üretimler", "Çukurova'da İmalat Sanayi ve Çevre İlişkisi", "Çukurova'da Sanayinin Sektörel Analizi ve Çevre İlişkisi", "Petrol Boru Hatlarının Çukurova'ya Katkıları ve Çevresel Etkileri" ana başlıkları altında 30 bildiri sunumu yapılmış; Sempozyumun sonunda ise "Genel Değerlendirme" konulu bir oturum düzenlenmiştir.

Bütün bu oturumlarda sunulan bildirimler ve yapılan konuşmalar ile değerlendirme oturumunda dile getirilen görüşlerden hareketle hazırlanan aşağıdaki sonuç bildirgesi kamuoyunun dikkatine sunulmaktadır.

Ülkemizde 24 Ocak 1980 kararları ile başlayıp günümüzde de devam eden neo-liberal bir değişim ve dönüşüm süreci yaşanmaktadır. Yalnızca 1986'dan bu yana yatırımlarda % 75'i aşan bir azalma yaşanmış, sanayi artık öncü bir sektör olmaktan çıkmıştır. Sanayide üretim teşvik edilmemekte, özellikle ara malı ve yatırım malı üreten sektörler taşeronlaşmaya teşvik edilmektedir.

Tarımdaki durum da benzerdir: Sanayide olduğu gibi 1980 sonrasında tarımsal destekler ile tarımsal ürünlerin fiyatları baskı altına alınmış, Dünya Ticaret Örgütü, IMF ve Avrupa Birliği ile yapılan anlaşmalarda tarımsal iç desteklerin azaltılması ve uluslararası tekellerin iç pazara girişi kolaylaştırılmıştır. 1999'da IMF'ye verilen taahhüt ile arz fazlası ürünlere verilen tarımsal destekler % 70 oranında azaltılmıştır.

Türkiye'de tarıma bütçeden % 2,5 pay ayrılırken, AB'de bu oranın % 40 olması çok düşündürücüdür. Eşitsiz koşullarda dayatılan "Ortak Tarım Politikası" ile AB ve Türkiye'nin tarımsal yapıları arasındaki fark çok daha fazla açılacak, ölçek ve maliyet sorunlarından dolayı acılı tasfiye süreçleri yaşanacaktır.

Diğer yandan son Kalkınma Planlarında, kalkınma sorunsalı bölgesel ölçeklere kaydırılmıştır. Merkezi planlardaki kaynak aktarımı; yerini, "yerel dinamiklere ve içsel potansiyel"e dayalı gelişmelere bırakmıştır.

Türkiye'nin kalkınma gereksinimi Dünya Bankası, AB, Uluslararası Kalkınma Ajansları gibi güçlerin yönlendirdiği projelere ve yürütmesi Danıştay tarafından durdurularak Anayasa Mahkemesi'ne gönderilen "Kalkınma Ajansları"nın faaliyetlerine indirgenmiştir. Ajanslar kanalıyla bölgeler, merkezi planlarda da yer alan "küresel rekabet ve entegrasyon"a yönlendirilmektedir.

Kalkınma ajansları için iki pilot bölge seçilmiştir. Adana ve Mersin'i kapsayan TR62 Düzey 2 Bölgesi için Çukurova Kalkınma Ajansı, TR31 Düzey 2 Bölgesi içinse İzmir Kalkınma Ajansı kurulmuştur. 9. Planda bu pilot bölgelere ilişkin tek satır bulunmaması kaygılarımızı doğrulamaktadır. Diğer yandan; Kalkınma Ajansları, Anayasa'nın çizmiş olduğu yönetsel yapı tablosuna uygun olmayan farklı bir model olarak gündeme getirilmiştir. Türkiye'nin 26 ayrı bölgeye bölünmesi bunun açık bir anlatımıdır.

24 Ocak Kararlarının uygulamaya koyularak, ekonominin liberalleştirildiği 1980'lerden sonra Türkiye sanayisinin geçirdiği yapısal değişikliklere bağlı olarak; Adana, Mersin ve Hatay'daki sanayi performansını geliştirememiştir. Türkiye'de sanayinin mekânsal dağılımında İstanbul, İzmir, Adana ve Ankara gibi

geleneksel bölge merkezlerinden çevre illere doğru bir yayılma gerçekleşmiş, bu merkezlerde ise finans, bankacılık, pazarlama, ticaret ve turizm gibi hizmetler sektöründe hızlı bir gelişme yaşanmıştır.

1996 ve 2003 yıllarına ilişkin illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamalarının karşılaştırılmasında; Adana 9'uncu sıradan 8'inci sıraya geçmiş, sanayi sektörü sıralamasında ise 12'nci sırada yer alarak gerilere düşmüştür. Mersin 33'üncü sıradan 17'nci sıraya yükselmiş, "ard bölge iller" sanayi sektörü sıralamasında ise 21'inci sırada yer olarak genel gelişmişlik sıralamasının gerisinde kalmıştır.

Hatay sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 26'ncı sıradan 29'a geçmiş, imalat sanayi gelişmişlik göstergesinde de 15'inci sırada yer almıştır. Osmaniye ise sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 2003'te 47'nci sırada yer almış; imalat sanayi sıralamasında alt sıralara düşen ve sektörel yapısında sanayi dışı sektörlerin önde olduğu bir ilimizdir.

Adana ve Mersin ikinci derecede gelişmiş iller grubunda, Hatay üçüncü derecede gelişmiş iller grubunda, Osmaniye de dördüncü derecede gelişmiş iller grubunda yer almaktadır.

Bölgenin 2006 ihracatı 3,7 milyar dolar; ithalatı ise 5,9 milyar dolar olarak gerçekleşerek dış ticarete sürekli açık verilmiştir.

2003 kamu yatırımlarının dağılımında (Kahramanmaraş dahil) Çukurova'ya yönelik proje tutarı 5,7 milyar avro (% 4,61) iken; yalnızca 340,5 milyon avro tahsis edilmiştir. Sonraki yıllara ilişkin tahmini ödenek tahsisleri de benzer şekilde düşük miktarlardadır. Bölgede AR-GE ve inovasyon yapabilen firmalar % 20'yi bulmamaktadır. Firmaların % 15'e yakını ihracat yapabilmekte ve sektör ağırlıklı olarak bölge içine yönelik satış yapmaktadır. Makina imalat sanayisi ulusal ve küresel ölçekte rekabet edilebilir durumda değildir. Tartışmalı TÜİK verilerinde bile bölgede işsizlik oranı % 16,2 olarak gösterilmektedir. Bu oran Türkiye resmi işsizlik oranı olan % 10 rakamının oldukça üstündedir. Gizli işsizlik ve tarımdaki yaygın geçici işçilik düşünüldüğünde durum aslında daha da vahim bir boyuta bürünmüştür.

Çukurova'da tarım arazilerinin yapılaşmaya açılması, tarım dışı kullanım, sulanabilir arazinin önemli bir kısmının sulana-maması, vahşi sulamanın geçerli olması, tarımsal üretim planlaması yokluğu, kırsal alan ulaşım altyapısının yetersizliği söz konusudur.

Bölgede kamu kuruluşlarının kaynak yetersizlikleri bulunmaktadır. Güncel bir ulaşım master planı yoktur. Nitelikli iş gücü eksikliği, mesleki eğitim yetersizliği; kamu, özel kesim, üniversite, meslek odaları, yerel yönetim iş birliğinin bulunmaması; bütün sektörlerde atık su yönetiminin olmaması ve çevre kirliliği; enerji altyapısı yetersizlikleri; kaçak yapılaşmanın yaygınlığı ve çarpık kentleşme ile imar durumu ve fiziki altyapı eksiklikleri söz konusudur.

ÖNERİLER

- Uluslararası finans kuruluşlarının güdümünde uygulanan ekonomik ve sosyal politikalar ile üretimi, yatırımı, sanayileşmeyi, bilimi, teknolojiyi, mühendisi, insanı dışlayan uygulamalar terk edilmeli; planlama yönelimi benimsen-melidir. Eksenine insanların mutluluk ve refahını, sosyal devlet anlayışını oturtan, bilim ve teknoloji politikalarına dayalı bir sanayileşme ve kalkınma planı uygulamaya koyulmalıdır.
- Ülke genelinde oluşturulması gereken sanayileşme stratejisine paralel olarak Çukurova için de kamu öncülüğünde bir sanayileşme stratejisi oluşturulmalıdır.
- Bölge için kapsamlı bir analiz eşliğinde Çukurova Master Plan çalışması yapılmalıdır. Proje ve Master Planlarda; DPT, bölge kamu kurumları, üniversiteler, meslek örgütleri ve ilgili kesimlerin katılımı mutlaka sağlanmalıdır.

- Bölgesel planlama, merkezi planın bir alt ögesi olarak şekillenmelidir.
- Bölgesel bir gelişme programının uygulanabilmesi ve sanayinin yaygınlaştırılması için arazi kullanımı, kentleşme ve imar disiplinini sağlayacak mevzuatın elden geçirilmesi ve tavizsizce uygulanması gerekmektedir.
- Kamu İktisadi İşletmeciliği yeniden yaşama geçirilmelidir.
- Makina imalat sanayinde tasarım ve özgün ürüne yönelmek, katma değeri yüksek orta yüksek teknolojiyi uygulayacak bir sanayi yapılanması hedeflenmelidir.
- AR-GE altyapısını kurmak ve geliştirmek için mesleki-teknik eğitim ile mühendislik eğitimine gereken önem verilmeli; AR-GE çalışmalarında meslek odaları-üniversite-sanayi iş birliği tesis edilmelidir.
- KOBİ'lerin gelişmesinin önündeki tüm engeller kaldırılmalı, bu işletmelerin verimli kılınması için kamu tarafından eğitim ve teknoloji desteği verilmelidir.
- Yerel yönetimler tarafından ulaşım ve çevre sorunları konusunda çözümler üretilmeli; planlı, sağlıklı kentleşmenin koşulları ilgili meslek odalarıyla birlikte oluşturulmalıdır.
- Yeni bir tarım politikası tanımlanmalı, ülkemiz aleyhine uluslararası anlaşmalar gözden geçirilmelidir. Tarımsal destekler artırılmalı, küçük üreticiler desteklenmeli; tarımda mekanizasyona yönelik destekler oluşturulmalıdır.
- Çukurova'da sanayinin tarıma dayalı gelişmesine paralel olarak tarımda katma değeri yüksek endüstriyel ürünlerin üretilmesi yönünde çalışmalar yapılmalıdır.
- Çukurova'da tarım alanlarının işgaline göz yumulmamalı, bu alanlardaki mevcut tesisler mutlaka organize sanayi bölgelerine taşınmalıdır.
- İskenderun-Yumurtalık-Ceyhan bölgelerinde başlatılan sanayi yatırımlarına çevre önlemleri alınmadan izin verilmemelidir.
- Bölgeye yönelik planlar yapılırken ÇED raporları bölgesel olarak düzenlenmeli, nereye hangi sanayi kuruluşunun kurulacağı o plan ve raporlara göre düzenlenmelidir.
- Çevre politikaları: Su kirliliği ve kontrolü, katı ve tehlikeli atıkların kontrolü, toprak kirliliği ve kontrolü, erozyonun kontrolü, iklim değişiklikleri ve sera gazı salınımının kontrolü, deniz kirliliğinin kontrolü, biyolojik çeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi, temiz üretim teknolojilerinin kullanılması, doğal kaynakların korunması ve kullanımı, çevre dostu yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı eşliğinde tanımlanmalıdır.
- Elektrik enerjisi üretimi için bölgedeki linyit, rüzgâr, güneş ve su kaynaklarından yararlanılmalı, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılmalıdır.
- Enerji iletim ve dağıtım tesislerinin periyodik bakımları düzenli olarak yapılmalı, öncelikli iletim, trafo ve dağıtım merkezlerinin yapımına ilişkin yatırımlar planlanmalı; kayıp-kaçak ile mücadele ve ayrıca enerji verimliliği politikaları geliştirilmelidir.
- Ceyhan Enerji Projeleri konusunda kamuoyu bilgilendirilmeli, tesis edilecek rafinerilerin yanı sıra petrokimya tesisleri de kurulmalıdır.
- İsdemir'in yassı mamul üretimine geçmesi sonucu ortaya çıkacak olan gemi yapım sektörü, otomotiv, sac işleme tesisleri ve beyaz eşya sektörlerinin gelişme potansiyeli des-teklenmeli ve yassı mamul üretiminin bölgeye sunacağı katkılar dikkate alınmalıdır.
- Mersin ve İskenderun Limanları özellikle Orta Doğu ile ticarete taşıdıkları lojistik önem dolayısıyla bölgeye ilişkin planlama yapılırken dikkatle değerlendirilmelidir.